

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αθήνα, 2.9.2011

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1668

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.379

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**

ΚΟΙΝ:

1. Βουλευτή κ. Αστέριο Ροντούλη
2. Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα – Άδωνι Γεωργιάδη
3. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ανατολάκη
4. Βουλευτή κ. Βαΐτση Αποστολάτο
5. Βουλευτή κ. Αθανάσιο Πλεύρη
6. Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο
7. Βουλευτή κ. Μαυρουδή Βορίδη
8. Βουλευτή κ. Παύλο Μαρκάκη
9. Βουλευτή κ. Άγγελο Κολοκοτρώνη
10. Βουλευτή κ. Ηλία Πολατίδη
11. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Χρυσανθακόπουλο
12. Βουλευτή κυρία. Ουρανία Παπανδρέου – Παπαδάκη
13. Βουλευτή κ. Ιωάννη Κοραντή

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 20089/20.7.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 20089/20.7.2011 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Αστερίου Ροντούλη, Σπυρίδωνα – Άδωνι Γεωργιάδη, Γεωργίου Ανατολάκη, Βαΐτση Αποστολάτου, Αθανασίου Πλεύρη, Κυριάκου Βελόπουλου, Μαυρουδή Βορίδη, Παύλου Μαρκάκη, Άγγελου Κολοκοτρώνη, Ηλία Πολατίδη, Αλεξάνδρου Χρυσανθακόπουλου, Ουρανίας Παπανδρέου – Παπαδάκη και Ιωάννη Κοραντή και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το σπήλαιο Πετραλώνων αξιοποιήθηκε στη δεκαετία του 1970 με χρηματοδότηση του ΕΟΤ, ο οποίος με το από 8.4.1981 Ιδιωτικό Συμφωνητικό το παραχώρησε κατά χρήση και για αόριστο χρόνο στην Ανθρωπολογική Εταιρεία Ελλάδος (ΑΕΕ), ιδιωτικό σωματείο, πρόεδρος του οποίου ήταν και παραμένει ο κ. Άρης Πουλιανός.

Ωστόσο, σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 9 παρ. 13 του Ν. 2557/1997 (ΦΕΚ 271/Α/24.12.1997), λόγω της μείζονος αρχαιολογικής σπουδαιότητας του σπηλαίου, με την με αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ45/15813/948/2-4-1998 (ΦΕΚ 336/Β/9-4-98) ΚΥΑ των

✓

Υπουργών Ανάπτυξης και Πολιτισμού αποδόθηκε από τον ΕΟΤ στο ΥΠΠΟ η χρήση αυτού και της απαλλοτριωμένης από τον ΕΟΤ έκτασης (εμβαδού 179.230 τετρ. μέτρων) με τις συνοδευτικές εγκαταστάσεις,.

Σε συνέχεια της παραπάνω ΚΥΑ και σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 10, παρ. 28 του Ν. 3207/2003 (ΦΕΚ 302/Α/24.12.03), εκδόθηκε το υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΠΑΛΛ/Φ01-8/2639/40/16.01.2004 Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής της Ανθρωπολογικής Εταιρείας Ελλάδος (ΑΕΕ) από το σπήλαιο.

Η εκτέλεση του προαναφερθέντος Πρωτοκόλλου Διοικητικής Αποβολής ανεστάλη με προσωρινή διαταγή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από αίτηση της ΑΕΕ. Ωστόσο, με την απόφαση 88/2011 της Ολομέλειας του ΣτΕ επικυρώθηκε η συνταγματικότητα των διατάξεων σύμφωνα με τις οποίες εκδόθηκε το ΠΔΑ και συνεπώς αυτό κατέστη αμετάκλητο.

Ύστερα από την πρόσκληση προς την ΑΕΕ να παραδώσει ελεύθερο το σπήλαιο και τις συνοδευτικές εγκαταστάσεις και την άρνηση αυτής, στις 4.4.2011 εκτελέστηκε το Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής και το εν λόγω σωματείο αποβλήθηκε αναγκαστικά από το χώρο, στον οποίο εγκαταστάθηκε το ΥΠΠΟΤ διά της αρμόδιας υπηρεσίας, της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδος.

Το ΥΠΠΟΤ, συνεπώς, ενεργώντας με μοναδικό γνώμονα την αποτελεσματική προστασία του σπηλαίου, (μνημείου που εμπίπτει στις προστατευτικές διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας) ακολούθησε αυστηρά τις νόμιμες διαδικασίες, προκειμένου να αναλάβει τη χρήση του.

Επισημαίνεται ότι η αποβολή της ΑΕΕ και η εγκατάσταση της αρμόδιας δημόσιας υπηρεσίας στο σπήλαιο Πετραλώνων αποδείχτηκε εκ των πραγμάτων πως ήταν απολύτως αναγκαία και επείγουσα, δεδομένου ότι οι εγκαταστάσεις βρέθηκαν σε πολύ κακή κατάσταση εξαιτίας της έλλειψης συντήρησης, ενώ τα ίδια τα ευρήματα είχαν αποθεθεί στις αποθήκες του μουσείου αφρόντιστα, σε πολύ άσχημες συνθήκες, με κίνδυνο να υποστούν βλάβη. Επιπλέον, εκτός από τα ευρήματα του σπηλαίου, εκεί είχαν συγκεντρωθεί και ποικίλα άλλα ευρήματα (αρχαιολογικά, παλαιοντολογικά κ.ά.), από διάφορες περιοχές της χώρας, προερχόμενα από έρευνες των οποίων η νομιμότητα ελέγχεται.

Ειδικότερα, επί των ερωτημάτων που θέτουν οι κ.κ. Βουλευτές, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Το Ελληνικό δημόσιο δεν απώλεσε έσοδα εξαιτίας της αποβολής της ΑΕΕ από το σπήλαιο Πετραλώνων, δεδομένου ότι ως τώρα δεν είχε κανένα έσοδο από τη λειτουργία αυτού, αφού η ΑΕΕ δεν απέδιδε τις εισπράξεις στο ΥΠΠΟΤ, ως όφειλε. Προς το παρόν το σπήλαιο λειτουργεί με ελεύθερη είσοδο, έως ότου ολοκληρωθούν οι απαραίτητες διοικητικές διαδικασίες για την υπογραφή της σχετικής Υπουργικής Απόφασης, προκειμένου να διατεθούν εισιτήρια, οπότε το Ελληνικό Δημόσιο θα έχει έσοδα από τη λειτουργία του.

Επισημαίνεται ότι από το 1998, όταν η χρήση του σπηλαίου αποδόθηκε από τον ΕΟΤ στο Υπουργείο Πολιτισμού, η ΑΕΕ έπρεπε να αποδίδει τις εισπράξεις του σπηλαίου στο ΥΠΠΟ. Αυτή όμως, αρνούμενη να αναγνωρίσει το ΥΠΠΟ ως αντισυμβαλλόμενο της, δεν απέδιδε ούτε τις εισπράξεις ούτε απολογισμό χρήσης στο ΥΠΠΟ (απέστειλε τα σχετικά παραστατικά στην ΕΤΑ Α.Ε., η οποία όμως ήταν πλέον αναρμόδια). Για το λόγο αυτό το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε Αγωγή Λογοδοσίας, προκειμένου η ΑΕΕ να αποδώσει απολογισμό χρήσης του σπηλαίου όλα αυτά τα χρόνια. Ήδη, με την πρωτόδικη απόφαση 16744/2010 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης υποχρεώνεται η ΑΕΕ να καταθέσει λογαριασμό για τη διαχείριση του σπηλαίου από το 1998 κ.ε. Επειδή η τελευταία δεν έχει καταθέσει τον εν λόγω λογαριασμό, το Ελληνικό Δημόσιο έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για να τελεσιδικήσει η υπόθεση.

Από την έως τώρα εξέταση των παραστατικών που έχει διαβιβάσει στο ΥΠΠΟΤ η ΕΤΑ Α.Ε, προκύπτει ότι η ΑΕΕ διέθετε μεγάλα ποσά από τα έσοδα του σπηλαίου για σκοπούς άσχετους με αυτό, όπως πολυδάπανα ταξίδια στο εξωτερικό, αγορά οικιακού και

άλλου είδους εξοπλισμού, που ουδεμία σχέση είχαν με τη λειτουργία του σπηλαίου κλπ. Μετά την αποβολή της, μάλιστα, διαπιστώθηκε ότι δεν είχε γίνει κανένα έργο για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων του σπηλαίου και την ασφάλεια των επισκεπτών: ενδεικτικά αναφέρεται ότι μέσα στο σπήλαιο δεν λειτουργούσαν σωστά τα φώτα ασφαλείας ούτε οι περισσότεροι διακόπτες ηλεκτροπληξίας, ενώ οι επισκέπτες σε ορισμένα σημεία της διαδρομής βάδιζαν πάνω σε ενεργό ηλεκτρικό καλώδιο δίχως καμία εξωτερική προστασία (!!!), εκτεθειμένοι σε εξαιρετικά μεγάλο κίνδυνο ατυχήματος. Επιπλέον σε όλους τους χώρους των εγκαταστάσεων (κυλικείο, Μουσείο, εργαστήρια κλπ) υπήρχε μόνο ένας μικρός πυροσβεστήρας που η ισχύς του είχε λήξει από το 2006 (αντί των 10 και πλέον πυροσβεστήρων που απαιτούνται), ενώ δεν υπήρχε καμία μελέτη πυροπροστασίας και πυρόσβεσης.

Επισημαίνεται ακόμη ότι η παρακείμενη ιδιωτική οικία Ν. Πουλιανού υδροδοτείτο παράνομα από το εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης του σπηλαίου, το οποίο πλήρωνε και το σχετικό λογαριασμό.

Σε αντίθεση με τα παραπάνω, μετά την αποβολή της ΑΕΕ και την ανάληψη της λειτουργίας του σπηλαίου από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΠΟΤ, άρχισε αμέσως η αποκατάσταση των φθορών και η επισκευή όλων των συσκευών ασφαλείας, ενώ με την επικείμενη διάθεση εισιτηρίου, το Ελληνικό Δημόσιο θα έχει για πρώτη φορά έσοδα από τη λειτουργία του σπηλαίου και του μουσείου Πετραλώνων.

2. Το ΥΠΠΟΤ δεν απέλυσε κανένα εργαζόμενο, αλλά, όπως ήταν λογικό, με την αποβολή της ΑΕΕ από το σπήλαιο, αποχώρησε και το προσωπικό που αυτή είχε προσλάβει. Οι εργαζόμενοι της Ανθρωπολογικής Εταιρείας Ελλάδος είχαν σύμβαση εργασίας με αυτήν, για όσο διάστημα αυτή είχε τη χρήση του χώρου, ενώ, αντιθέτως, δεν είχαν καμία σχέση εξαρτημένης εργασίας με το Ελληνικό Δημόσιο. Κατά συνέπεια, υπεύθυνη για την εξόφληση των δεδουλευμένων τους είναι η ΑΕΕ και όχι το Ελληνικό Δημόσιο. Σήμερα το σπήλαιο λειτουργεί με προσωπικό του ΥΠΠΟΤ.

3. Οι εγκαταστάσεις του σπηλαίου Πετραλώνων δημιουργήθηκαν με χρηματοδότηση του ΕΟΤ. Συνεπώς το Ελληνικό Δημόσιο δεν οφείλει κανένα χρηματικό ποσό στην ΑΕΕ και τον πρόεδρο αυτής. Αντιθέτως, όπως επισημάνθηκε και παραπάνω, επειδή έχει διαπιστωθεί ότι μεγάλο μέρος των εσόδων του σπηλαίου χρησιμοποιούνταν για την κάλυψη προσωπικών δαπανών των υπευθύνων της ΑΕΕ, το Ελληνικό Δημόσιο αναμένει την απόδοση λογαριασμού από το εν λόγω σωματείο για τη χρήση του σπηλαίου, σύμφωνα με την απόφαση 16744/2010 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, προκειμένου να διεκδικήσει αυτά τα ποσά.

4. Η απομάκρυνση καλλιτεχνικών αναπαραστάσεων, ζωγραφικών ή γλυπτών, δεν γίνεται με κριτήριο την καλλιτεχνική τους αξία, αλλά επιβάλλεται από το γεγονός ότι δεν συνάδουν με το χώρο και το μουσείο, αφού είτε είναι αντιεπιστημονικές είτε τα θέματά τους δεν έχουν σχέση με το σπήλαιο Πετραλώνων. Αντίθετα, παραμένουν εκείνες που πληρούν τα παραπάνω κριτήρια.

5. Ύστερα από την άρνηση της ΑΕΕ να συμμορφωθεί με τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις και να παραδώσει εκούσια ελεύθερο το σπήλαιο και τις συνοδευτικές εγκαταστάσεις στο Ελληνικό Δημόσιο, το εν λόγω σωματείο αποβλήθηκε αναγκαστικά από το χώρο, στον οποίο εγκαταστάθηκε το ΥΠΠΟΤ διά της αρμόδιας υπηρεσίας του, της Εφορείας Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδος. Υπ' αυτές τις συνθήκες δεν ήταν δυνατή η από κοινού απογραφή των εγκαταστάσεων και των πραγμάτων, αφού η αρμόδια υπηρεσία δεν παρέλαβε τίποτε από την ΑΕΕ, αλλά εγκαταστάθηκε στο χώρο από τον Δικαστικό Επιμελητή που είχε εξουσιοδοτηθεί αρμοδίως. Η από κοινού απογραφή θα ήταν δυνατή μόνο αν η ΑΕΕ είχε συμμορφωθεί με τις διοικητικές πράξεις και δικαστικές αποφάσεις και είχε παραδώσει εκούσια το σπήλαιο.

Η Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας, ως αποκλειστικά αρμόδια για την προστασία του σπηλαιίου και του χώρου, έπραξε ό,τι ήταν νόμιμο μετά την εγκατάστασή της. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, διενήργησε και λεπτομερή καταγραφή των εγκαταστάσεων και πραγμάτων που βρήκε εκεί. Οι κατάλογοι απογραφής των ευρημάτων αποτελούν παράρτημα της υποβληθείσας έκθεσης επί της εκτέλεσης του ΠΔΑ, έγγραφο που δεν εμπίπτει στην κατηγορία των εγγράφων που αναρτώνται στο διαδίκτυο.

6. Δεν υπάρχει καμία προσπάθεια οικειοποίησης του έργου του κ. Α. Πουλιανού εκ μέρους του ΥΠΠΟΤ. Ενδεχομένως να υπάρχουν σχετικά σχόλια από φίλους του κ. Πουλιανού, ωστόσο το ΥΠΠΟΤ δεν έχει λάβει ούτε γνωρίζει κάποιο σχετικό αρνητικό σχόλιο διατυπωμένο από ειδικούς επιστήμονες. Αντιθέτως, οι αρμόδιες υπηρεσίες είχαν γίνει παλαιότερα δέκτες αρνητικών σχολίων από κορυφαίους επιστήμονες για εκθέματα του μουσείου Πετραλώνων και απόψεις που είχε διατυπώσει επ' αυτού ο κ. Πουλιανός.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΥΠ.ΠΟ.Τ.
3. ΔΙΠΚΑ
4. Διεύθυνση Διοικητικού
5. Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδας

